

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor.,
Egyes szám ára 10 ml.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltosoktól.

A tüdővész ellen.

Hétfőn délelőtt volt a megyeház nagytermében a fejérmegyei és székesfehérvári tüdővész ellen védekező egyesület évi közgyűlése gróf Cziráky Antal elnöklésével. Az egyesület áldásos egy évi munkáját gyönyörűen jelzi az a valóban szép és okos jelentés, a melyet **Lauschmann Gyula** dr. főorvos a közgyűlésen felolvasott. Szebben senki se tudná se leírni, se ismertetni! Azért, hogy közönségünk rokonszenvét a páratlanul fontos gyűlés iránt ébren tartsuk, egész terjedelmében leközöljük **Lauschmann Gyula** dr. titkári jelelését, a mely következően szól.

Nagyméltósági Elnök Ur!
Tekintetes Közgyűlés!

Egyesületünk minden tagjának fájo érzése nyilatkozik meg titkári jelentésem első sorokban, mert a Gondviselés akaratára reánk sújtott, hogy gyászt okozzon. Ez a gyász nem jött váratlanul, de annál fájdalmasabb! Amitől mindannyian féltünk és a minek elkerülését mindannyian óhajtottuk, beteljesedett. — gróf Cziráky Antalné, egyesületünk tiszteletbeli elnöknője, november 5-én jobb hazába költözött. A nemes élet, mely a játékonyság állandó megnyilatkozása volt, kialudt és megszűnt dobogni az a szív, mely a tuberkulózis ellen való védekezés ügyét oly meleg szeretettel karolta föl. Tiszteletbeli elnöknőnk a magyar nő nemes szívét, a magas társadalmi állás minden kiváltságát érvényesítette céljaink elérésében és nemcsak fényt árasztott egyesületünkre, hanem nemes példájával munkára is ösztönzött. Elnök urunk Ó Nagyméltósága a jóságos lelkű, gyengéden érző hitvest, családi életének boldogságát veszíté és mi, magunk is vigasztalásra szorultuk, a fájo részvét bensőségével iparkodtunk némi vigasztalást nyújtani. Küldöttség által tette le egyesületünk a börgöndi ravatalra a kegyelet és részvét koszoruját, amde a virág elhervadt, a szalag, melyre fájalmunkat írtuk, megfakult, az az érzés azonban, mely a tiszteletbeli elnöknő emlékéhez csatolja egyesületünk minden tagját, soha el nem évvül. Ennek a meleg ragaszkodásnak, ennek a hálás kegyeletnek fényességében meg fogjuk őrizni a tiszteletbeli elnöknő emlékét, a mely áldott lesz mindenkori!

Nagyméltósági Elnök Ur!
Tekintetes Közgyűlés!

Madách hagyta reánk örökségül költészetének sok szépsége között ezt az igaz mondást: Ember! Küzdj és bízva bízzál!

Ez a kettős gondolat irányítja minden ember munkabírást, erősíti munkakedvét, de az egyes emberek csoportosulásából alakuló testületek is ebben a kettős gondolatban találják föl az erőt, a mely küzdve bár, de előbb-utóbb sikert arat.

A mi védőegyesületünk a lemult évben sokat küzdött és nem érte el célját, mégis bízva bízunk, hogy meg fog az valósulni. Küzdelmünk a szanatórium fellállításának nemes célját szol-

gálta, bizalmunk pedig minden emberbaráti érzés támogatásával a jövő fátyolán keresztül mutatja már a Lujza szanatórium áldásait.

Küzdelmünk története következő volt. Az igazgató választmány október 12-én beható alaposággal tárgyalta azon módokat, a melyek által a tüdővész magyart irtó pusztítárának az eddiginél is hathatósabb módon gátat vehetne. Tény az, hogy a tuberkulózis rombolása, a fiatal és munkabíró erők letérése minden testület és minden egyén egész odaadását szólítja a küzdő tér homokjára, anyagi és erkölcsi erejének pedig teljességét igényli, ha biztos alapon álló munkájától sikert akarunk látni, ha embert akarunk menteni. Az igazgató választmány mindezen tényezők igénybevételével szanatórium felállításának gondolatával foglalkozott, mert meggyőződése szerint a szanatóriumban a ragályos tüdőbeteg nem fertözi családját, a még gyógyulásra képes egyén pedig megfelelő elbánás és kezelés mellett javulást találhat bajában.

Meg akartuk tehát valósulítani azt az eszmét, melyet az egészségügyi bizottság már három év előtt tárgyalta és a mely, mint újabb indítvány, a lemult évben az igazgató választmány előtt is fölmerült.

Egyesületünk nemeslelkű jötevője, Grünfeld Jakab, a ki emberbaráti érzéssel hozta meg anyagi áldozatát, gyűlésünkön kijelentette, hogy a helyi viszonyok miatt meg nem valósultható, különben is kétes eredményt érdei üdülőhely létesítésétől eltekint és megengédi; hogy a Szent György-közkórház igazgatói és adminisztratív kezelése alatt vagy a kórház mostani területén, vagy pedig a mellette levő, fenyevesekkel beültetett városi területen a kórház függeléké gyanánt szanatórium létesüljön, csupán azt köti ki, hogy alapítványának intenciója szerint az új épület Lujza szanatórium nevet viseljen.

Ötven ágyas szanatóriumot terveztünk, azonban ennek, mint a Szent György közkórház függelékének felépítése csakis az állam, a vármegye és a város gyámoltásával lehetséges. Az állam felismerte már azt a rendkívüli nagy fontosságot, melyet a tüdővész korlátozása a magyar közéletre gyakorol és a mult évi belügyminiszteri jelentésben: „Jöndulatu támogatásom kísérté azokat a törekvéseket, melyek a tüdőbetegek jobb és célszerűbb elhelyezésére és ellátására irányulnak. Ebből a szempontból a turócszentmártoni közkórháznak tuberkulózis pavillon építésére 30000 K, a tuberkulózisban szenvedő gyermekek számára külön pavillont építő szombathelyi Fehér kereszt egyesületnek pedig 20000 K. állami segílyt nyújtottam.”

Igazgató választmányunk úgy gondolta, hogy más közkórházakhoz hasonlóan a Szent György közkórház is elnyerheti ezen államsegélyt, annyival inkább, mert az államnak jóakaratu támogatása a Grünfeld alapítványban már nagy összegű tökézt készen találta. Sajnos, hogy a politikai viszonyok meggátolták igazgató tanácsunkat a kormánysegély kérésében és nemes-

szívű pártfogóink jobb időkre halasztották azt a jóságos közbelépést, a mely kétségkívül sikerre fog vezetni.

Fejér vármegyének, mint a Szent György közkórház fenntartó tulajdonosának közreműködését is kikérte az igazgató választmány, azonban Szűts Jenő alispán, ambar a legnagyobb jóakarattal viseltetik ügyünk iránt, a kórház anyagi bajai miatt kivételten tartotta azt, hogy a vármegye és egyesületünk közösen építse meg a szanatóriumot. Eltekintve attól, hogy az orvosi, kezelő és ápoló személyzet feltelentül szaporított igényelne, ami pedig az ápolási díjak meglehetősen emelné, lehetetlennek látszik a tervezés azért is, mert a Szent György közkórháznak nincsen alapja, melyből a napi kiadásokat födözhetné. Az ápolási díjak igen kevesen folytak be s rendszeren 70—80000 K. van hátralékban, forgó tőkével pedig, mely a rendes kiadásoknál az egyesület fenntarthatná, a kórház nem rendelkezik. Ha már most ezen bajok szaporodásának azáltal, hogy a Szent György közkórházzal kapcsolatosan felállítandó szanatórium 50 bétégenek költségei is terhelnék a kórház súlyos helyzetét, előbb-utóbb beállana a Szent György közkórház kezelésében az anyagi válság, a mely közérdekből egyáltalán nem lehet kívánatos. Igaz, hogy a terve vett szanatórium betegjének ápolási költségeit előrelátólag az országos betegápolási alap födözi, azonban a kormánysegély, a Grünfeld alapítvány és a város segélye csupán csak az épületet volna képes létrehozni, a beteg ellátása, élelmezése, orvosi kezelése pedig a mai viszonyokhoz hasonlóan csakis hónapok, esetleg egy év után kapná meg ápolási díjakban azt az összeget, melyet a vármegyének kellene előlegezni, ha volna miből!

Igazgató választmányunk a város polgármesterét szintén megkereste kéré szavával. Dr. Saára Gyula, a ki törekvéseinket, emberbaráti munkánkat igazán hállára érdemes jóakarattal részesítette mindenkor, reményt nyújtott, hogy a Nagy Sándor hagyatékt fennmaradó összegét a város szanatórium építésére fordítja. A nemeslelkű hagyományozó akaratához képest a Szent György közkórház mellett levő fenyeves területen állítja föl járványkórházát a város, melynek jóságából a fennmaradó összeg, a Grünfeld alapítvány, a vármegyének hozzájárulása és az államsegély kétségkívül megeremtheti majd a Lujza szanatóriumot.

Ez volt küzdelmünknek, sok tárgyalásunknak eddig még meg nem valósul, de sikerrel kecsegtető története, a mely minden illetékes hatóság jóakarattal bizonyítja, hogy jobb időkben, kedvező viszonyok között a szanatórium mégis csak létesül. Ez nemcsak óhaj, hanem közérdek, a melynek megvalósítása ezután is legfőbb gondja lesz az igazgató választmánynak, melynek kiküldött szűkebbkörű bizottsága állandóan tárgyalja ezt a fontos kérdést.

A tulajdonképeni védekezés munkáját a lemult évben is a gondozó intézet teljesítette, a melynek működése nagy arányokban érvényesült. Nem szükséges a gondozó intézetek lényegét ismertetni; tudjuk valamennyien, hogy bőséges

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Állandó nagy raktár ágy- és asztalneműekben,
szintartó karton és zephirekben stb.

Mai lapunk 4 oldal.

0000268

táplálással, a védekezés minden eszközével ellátják azok a gondozottak, csupán azt kívánják meg, de ezt azután saját közegükkel ellenőrzik is, hogy a gondozott a védekezés minden tanítását pontosan teljesítse közérdekből. A gondozó intézet ezek szerint nem jótékonytárgyat gyakorol, hanem a szigorú lelkiismeretességgel keresztülvitt védekezésnek eszköze, a melynek tehát akkor is érvényben kell maradnia, ha kedvező viszonyok a sanatóriumot létrehozzák. Így van ez mindentűlt nélkül, a melynek nyomdokain haladunk, sőt jelenleg épp a gondozó intézetek működése áll első helyen, mert a tuberkulotikus egyének őrési száma miatt a sanatóriumi kezelés csupán csak kisebb körbe érkeztetheti ki. Így van ez a mi védőegyletünkkel is, a mely 50 ágyas sanatóriumban egyáltalán nem volna képes a vármegye és a város elkülönítésére szoruló tüdőbetegeit elhelyezni és nem felene meg céljának az egyesület, ha a védekezés munkájában annak egyik rendkívül fontos tényezőjét, a gondozást, figyelmen kívül hagyja.

Gondozó intézetünk a lemult évben kiutalványozott 41852.60 liter tejét, 4239.69 kiló kenyér és főző lisztet, 3135.50 kiló burgonyát, 173 darab tojást, 978.75 kiló kenyeret, 334.70 kiló vaját, 273.55 kiló rizst, 83.70 kiló babot, 61.14 kiló zsírt, 85.21 kiló húst, 27.26 kiló lencsét, 95.40 kiló borsót, 6.45 kiló darát, 1973.50 kiló fát, 855 kiló szenet, 70 köpöcsészét, 23 Detweiler-féle köpöcsészét, 4 ágyat, utiköltés megterítésre 205 kor. 60 fillért, lakbérpótlásra pedig 201 kor. 76 fillért fordított. A tüdővészések gondozása ezen élelmi és ellátási cikkek által a lemult évben 11530 kor. 14 fillérbe került. Legutóbb, 1441 kor. 29 fillér volt a kiadás április és legkevesebb, 726 kor. 13 fillér január hónapban. Ezen kimutatás szerint, melyhez még az adminisztratív költségei, az intézeti külön orvos és a néne díjazása járulnak, védő egyesületünk hatalmas összeget fordított a gondozás céljaira. A felügyelő bizottság, mely a gondozó intézet működésében az adminisztratív ügyeket irányítja, egyöntetűséggel hozott létre a kiadásokban, mert attól félt, hogy a kiadások rohamos növekedése miatt a megfelelő fűdözetről gondoskodni képtelen lesz. Ez okból gyűlésén konstatálta azt, hogy a védőegyesületnek intakt vagyonát képezi a Grünfeld-féle 50000 koronás alapítvány, a melynek kamatai a tőkélhez csatolandók. Külön alapítvány gyanánt kezeli a védőegyesület József kir. herceg 1000 koronás adományát, a mely sanatórium céljaira téteven, szintén tőkésítendő. Kijmondotta ezenkívül a bizottság, hogy ezen 1000 koronán felül 10000 koronát tekint alapítványi tőkének és ebbe foglalja a vármegyében eszközölt gyűjtés 2360 kor. 77 fillér összegét, azonban ezen 10000 koronának kamatai a védekezés céljaira felhasználhatók. Megállapította a bizottság, hogy a folyó évre a bevétel körülbelül 13200 korona és a nem közvetlenül gyógykezelésre szolgáló, adminisztratív költségek 2330 koronát tesznek ki, a melynek levonásával 10930 korona az az összeg, a mely 11000 koronára kiegészítve, havonként 916 koronát juttat a gondozás céljaira.

Takarékosság szempontjából fölmerült a bizottságban az a gondolat is, vajjon nem volna-e célszerűbb az élelmi cikkeket házilag kezelni és a kiosztást az intézetben eszközölni? A kiadások így létszámukig apadnának, a kiosztott élelmi cikkek minősége pedig nem eshetnék kifogás alá. A nagy mennyiségben vásárolt cikkek eltartására a gondozó intézetben van elegendő helyiség, a néne pedig hetenkint kétszer, a teje vonatkozóján minden nap és meghatározott órában teljesíthető a kiosztást, melyet a felügyelő bizottság, vagy a hűlgytagok ellenőrzésének. Ez a fontos kérdés jelenleg tanulmányozás alatt áll.

Intézetünk gondozásában a lemult év alatt 232 család volt 934 családtaggal, akik közül 23 család és 98 családtag a vármegye területéről jött hozzánk. Kiváló gondoskodásunk oda irányult, hogy a fölvetett családok egészségügyi viszonyait a lehetőleg határáig kedvezőké alakítsuk, és e részben, sajnos, a tudatlanságból eredő nembánomság, a megmagyarázhatlan közöny elől gyakran olyan akadályokat hárítottak elénk, a melyek csakis a segélyezés ideiglenes megvonásával voltak leküzdhetőek. A szegény ember megéri a segítő kéz hiányát és hogy újból részesüljön a megvont jótéteményben, alaposan teljesíti azt, amit tőle közérdekből kívánnak. Ezt mi is tapasztaltuk és a védekezés munkájában értékesítettük. A szomorú lakásvizonyok megjavítására a lehetőségig szintén közeledtünk, néhány esetben a lakbértöbbletet megfizettük, jótékony egyesületeink és a hatóságok pedig kérésünk folytán minden lehető megtehető. Természetes dolog, hogy mindnyájan csak a legszükségesebb javításokra szorítkozhattunk, hiszen a vármegye és a város szegénysorsu tüdőbajosainak nyomora az anyagi eszközök bőségét igényelné.

A gondozó intézet az eddig szokásban volt vizsgálati módszereket kibővítette és hogy a bántalomnak kezdő szaka is egész biztosan konstataható legyen, a köpetvizsgálatot honosította meg. Ebből a célból górcsővel szerte föl laboratóriumát, a köpet vizsgálásában pedig a formalin ligroin eljárást honosította meg, amely ez idő szerint a legtekélyesebbnek mondható. Ugyancsak életbeléptette a Pirquet-féle tuberkulin oltásokat, amelyeknek reakciója igen fontos a bántalom kezdő szakának megítélésében. Természetes, hogy ezek az új dolgok tetemesen megszorították a munkakört, amely csupán úgy volt elvégezhető, hogy a csütörtöki és a vasárnap reggel fogadó napokon kívül minden nap szolgáltak a köpetvizsgálatra és az oltások eszközésére. A gondozottak ekkor magukkal hozták, még pedig jól elzárható aseptikus üvegekben, az összegyűjtött köpetet, sőt a beoltottak 24 óra belül újra megjelenni tartoztak, hogy az oltás hatásáról az intézet meggyőződjen. Bejelentem, hogy a lemult évben 96 köpetvizsgálat és 176 oltás történt.

A gondozó intézet működése a másfél éves fenállás dacára is az egész társadalom meleg vonzódását, érdeklődő szeretetét vívta ki magának, felai között pedig igen sokan megfordultak, akik meglátogatták az intézetet, hogy személyesen győződjenek meg az emberbaráti hivatás teljesítéséről.

Külön megemlékezem elnökönknek, gróf Széchényi Viktorának látogatásáról, mely a város szétszórta utalban lakó gondozottak háztűzhelyét is felkereste. Az intézeti gondozó nénével végigjárta a Malom-, Forgó-, Csordás- és Kert-alja-utca házaiban a szegény gondozottakat, résztvevő gyöngédséggel tudakozódott minden betegnél az ellátás felől és vigasztalással beszélt a szenvedőkhöz. Anyagi segítségben is részesítte őket, akiknek nyomorúságos hajlékába a szeretet, a gyöngédség és a nemes lélek érzését vitte magával. Ennek a látogatásnak anyagi haszna is volt, melyet a jó szívnél köszönhetünk. Elnökünk a tapasztalt sok nyomor és szenvedés enyhítése céljából a Vörösmarty-lál háziaszonyi tisztét csakis úgy fogadta el, hogy a jövedelem egyenlő arányban jusson a Kápolnásnyéken felállítandó Vörösmarty szobor és védőegyesületünk céljaira.

A másik látogató dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, egyesületünk tiszteletbeli elnöke volt. Eljött, mert a szíve odavonozta. Behatóan érdeklődött a jelenlevő betegek sorsa, családi körülményei iránt, nemes érzéssel fordult minden szenvedőhöz, alapos tájékozást tanusított a tüdő-

vész leküzdésére irányuló mozgalomnak minden fázisa iránt. Örömmel hallgatta a fejtegetést, mely a székesfehérvári gondozó intézet és a védekezés eddigi eredményeiről beszámolt, némiképpen maga is nem egyszer hangsúlyozta, hogy a külföldi társadalmának nagyarányú áldozatkészsége magyar földön is mintaképp szolgálhat, mert csak így törhetjük meg azt a démonot, mely a nemzeti erő legjobbjait korán dönti sírba, a magyar faj pedig romlással fenyegeti. Megígérte, hogy egyházmegyéjének minden papját buzdítani fogja a nemzeti csapat képező tudóvszer eleni védekezésre, jó példával fogó maga előljárni, mert a társadalmat mentő törekvést az egyház is szeretettel gyámolítja.

(Vége köv.)

ÜJDONSAGOK.

Bérmálás. Megyéspökünk az elmúlt napokban folytatta áldásos apostoli működését, a melylyel hívei közt az Ur Jézus szellemét és áldásait hintette szét. A mint már megirtuk, 7-én, szombaton Vereben bérmált s onnan délután Vábra vonult. Ott bandériummal fehér ruhás leányokkal s diadalkapual fogadták Váradi Sándor közs. jegyző igen szép beszéddel üdvözölte. Önméltósága a plebániára vonult, a honnan csakhamar a templomba ment s a májusi ájtatosságot vezette be gyönyörű — az nap már harmadik — nagy beszédével. Vasárnap nagy beszédet mondott, majd ünnepi misét celebrált s utána 500 hívőnek kiosztotta a bérmálás szentségét. A szertartások után a nagyszámú küldöttségeket fogadta, a kiket Taraffás Béla főszolgabíró mutatott be a főpásztornak. Ebből után Gyuró községbe ment át, a melynek határában bandériummal és kocsisorral a községi jegyző, a templomban pedig a kegyur káptalan képviselőletben Krizsány János és Klaucz György dr. kanonokok fogadták. Itt is beszédet mondott a főpásztor, utána pedig bérmált. — Gyuróról Etyekre ment a főpásztor, a melynek határában ismét a szép községből kitehető legnagyobb ünneplésséggel fogadták. Bandérium, kocsisor és rezesbanda a diadalkapunál üdvözölték, a hitközség nevében Ebner Ferenc polgár, a politikai község nevében pedig Brítvec Lajos mondatok igen szép beszédet. Este a községi énekkar Róth József főtanító szakavatott vezetése mellett szerenáddal lepte meg a főpásztort, a ki másnap korán reggel megkezdte apostoli munkáját, nagy beszédet mondott, misét celebrált, majd pedig bérmált, utána pedig a nagyszámú küldöttségeket fogadta. Kedden reggel Etyekről Biára vonult a főpásztor, a hol Gerébi főszolgabíró üdvözölte a szokásos pompa között. Önméltósága itt Metternich hercegnő vendége volt, a kit Remenyik Imre főtiszt képviselt. Reggel misét celebrált, utána szentbeszédet mondott és predikált a főpásztor, azután pedig a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Délután Torbágyra ment át a főpásztor, a hol a község buzgó, jólelkű népe elárasztotta őt szeretetének nyilvánításával diadalkaput állított, bandériumot és a község zenekarát küldötte tiszteletére. A szentbeszéd és bérmálás után itt is tisztelgőket fogadott, majd

Rendkívüli olesóságok.

Üzletáthelyezésnél visszamaradt kalap, sapka, ingek, férfi, női és gyermek cipők, nyakkendők, szövött áruk stb, cikkek mélyen a beszerzési áron alul árusíttatnak ki a régi helyiségemben csak rövid ideig.

KNAZOVITZKY BÉLA, Nádor-utca 2.

— **Cigányfogatás.** Kittünö mulatságot szerzett tegnap d. e. két cigány a Tóváros eleveverü tettekre sz népének. Két börtönőr a délelőtti vonattal 5 darab cigányt szállított a helybeli Törvényházba. A cigányok illendően és szabályszerűen összeváltak láncolva. Az öt egybe. Ugy látszik, valam ilopaságban találtak, vagy Trokár Martsa vagy Balog Tuta dicsőségében akartak osztozni, de láncsal jártak. Természetesen tömördek nézőjük akadt, a kik jóleső meglepéssel látták, hogy az akasztófa címeres virágai milyen szépen haladnak bizonyára búsán megiszogált sorsuk felé. A Deák Ferenc utca végén egyszerre zavar támadt. Az öt cigány — hogyan — hogyan — nem tudatik — valami cigányfurfang révén kihúzták a kezét a bilincsből és uccu neki! öt felé szaladt. A közönség meglepetve bámult, a börtönőrök lekapták a fenyerőt megállít vezényelték. A cigányok pedig épen ezt a barátságos felszólítást várva, annál nagyobb lelkesedéssel rohantak. — Megállj! mert lövök! — hangzott a második kiáltás. Erre három cigány — gyereklények, megszeppentek. Ugy látszik beláték, hogy ő rájuk szüktsége lehet még az édes hazának és sok gyengéd figyelem és gondoskodás várja még őket a tekintetes királyi törvényvérszék részéről — ezért szépege megálltak. Két vénebb cigány azonban amit a szilaj paripa dőlceg sörényét lobogtatva a Budai-uton száguldott kifelé. A mélyen tisztelt közönség pedig utánuk. Szinte dicséretes dolognak tartjuk följegezni, hogy fáradó ivadákat annyira népszerűek lettek immár s annyira befelészkeltek magukat jószívű közönségünk szeretetébe, hogy az egész utca népe becsületbeli kötelességének tartotta őket karikába fogni. Egy részük a laktanyán keresztül üldözte, a másik pedig vállvetett buzgalommal a Lövöldé-utcán iparkodott eléjük a szívélyes fogadtatásra. A kaszányán csak keresztül jutottak szerencsésen, de előttük állott a kőfal a javítóintézet felé. Habozás nélkül keresztülvették magukat. Ott valaki rögtön észre vette, hogy huncutság van a dologban s alaromat fújt. Azt hitték, hogy az intézet cigánysorsu növendékeit akarják megszökötteni. A cigányok épen a kert felé rohantak, a hol az intézet szépreményű ifjusága foglalkozott. Pesszer Kálmán munkafelügyelő, egy hatalmas erejű atléta épen jókor ért a kert kapujához, Kapóra jöttek neki s mindkettőt oiy ügyesen csipte el a gégéje körül, hogy azok csak a nyelvet tudták öltögetni. A derék Pesszer pedig élve az alkalommal vigan összekocogtatta őket. Az intézet ifjusága majd meglöndült az érdekes látvány láttára. Külsőleg sereglettek. A jó Pesszer már lélegzethez is engedte a cigányokat, azok felül kerekedtek és elkezdtek az önértzet hangján kiabálni:

— Csibészek! csirkászok! hogy mertek bennünket, becsületes embereket bántani.

A reményteljes ifjuságnak se kellett több. Mit? ők csibészek! csirkászok! — ezt még soha senki nem mondta nekik. Azzal, mint a hangyák nekik estek s cibálták a két cigányok kezét-lábát, fülét, haját s bizonyosan szétrancsirozák, ha akkora a többi üldöző is oda nem ér. A munka érdemesebb és lényegbe vágó része ezután következett, a legerélyesebb figyelmeztetések közt vonták őket felelősségre, hogy miért nem álltak meg mikor mondták nekik s miért kényszerítették (?) a becsületes embereket arra, hogy nyelvkilógásig hajszolják őket. A jogos méltatlankodás persze kiváltott az erős tenyerekből olyan egynehány pofont, ami testvérek között a tripláját minden biznnyal megéri. A többi aztán nem érdekes. A börtönőrök odaérkeztek és elkisérték a derék füstösöket a fáradalmutakat kipihenni.

Stoewer-Record irógépek és az összes irógépkellékek raktára Klöckner Péter cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Székesfehérvárott.

— Egy kedves gépügnök. Gyapai (Krausz) Miksa volt székesfehérvári, jelenleg keszthelyi lakos gépügnök 1907 decemberben üzleti ügyben kiment Soponyára s ott kiadta magát, hogy ő a budapesti Szabó és Steiner gépkereskedő cég ügyénke, (holott öklémét ott nem is ismerék) és sikerült három embert, Bozsóki Józsefet, Bozsóki Ferencet és Ároki Andrászt mézes-mázos ígéretekkel beugratnia, hogy rendeljenek nála

gépeket. Ezek egy járgányt és egy kettős ekét rendeltek és a portéka ára fejében a jeles ügynök váltót iratott velük alá. Gyapai Krausz Miksa ur pedig fogta szépen a váltókat, azokat egy fővárosi cégnek eladta, gépet azonban a mai napig sem küldött. Hanem e helyett a beugrott soponyaiaik kaptak Budapestről egy felszólítást, hogy ha nem fizetnek, hát megy ám az ekzekúció. Mit volt tenni, kénytelenek voltak fizetni. A kedves vigécut pedig feljelentették és a kir. törvénszék f. hó 11-én csalás miatt 1 évi börtönre ítélte Gyapai Krausz Miksát.

— **Gondatlan kocsis.** Nagyperkátán Halász István 19 éves kocsis, a mult év szeptember 26-án este vigyázatlan hajtsa folytán kocsjával elgázolta Vrana Péter 9 éves lelcnyermeket. A fiu meghalt, a kocsisat pedig folyó hó 11-én gondatlansága miatt 4 hónapi fogházra ítélte a kir. törvénszék.

— **Város verekedés Csécsün.** B. Varga József és Potef József csöszí legények f. hó 11-én délután beszélgetés közben összeeszesztek, melyből a két legény között dulakodás támadt. B. Varga Józsefnek apja B. Varga István segítségére sietett és egy szeges léccel Potef Józsefet úgy fejbeköltöztette, hogy az összeesett. Közben odaérkezett a sebesült legény édes anyja id. Potef Józsefné s Vargáékat szidalmazni kezdte fia megveréseért, azonban porul járt, mert a két Varga most neki támadt s őt is alaposan elverték. A verekedésnek még most sem lett vége, mert a lármára odasielt a megvert asszony kisebbik fia Potef Mihály, ki meghallva a történeteket a Vargákra támadt, s a kezében levő fűtykössel Varga Istvánt úgy fejbevágtá, hogy az koponyarepedést szenvedett. Varga István állapota, kit Lehótzky József nagylángi kórorvos rendeltetére a székesfehérvári Szent György-kórházba szállították, életveszélyes. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Állategészségügy.** Etyeken sertésorbánc lépett fel. A zárlatot elrendelték.

— **A kutya miatt.** Sárkeszi községben Kovács Sándor és Fazekas János folyó hó 9-én dulután a házuk előtt álltak s egyikük ugatós kutyája miatt összeeszesztek. A jó szomszédok egy darabig csak szóval osztogatták egymásnak a nem épen hízelgő jelzőket, de mikor a sok kiabálástól már kiszáradt a torkuk, Fazekas János az udvarból kihozott egy vasvonyogót és azzal úgy ütötte fejbe Kovács Sándort, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett. Fazekast feljelentették a csendőrség.

Gyermekkocsik, gyermekágyak, vasbutorok és takaréktűzhelyek nagy választékban kapkátok Márkus Simon Fia cégnél. Jókai-utca 16.

Vida Elek kárpites és díszítő Székesfehérvár Megyeházépület. Teljes felelősség mellett csakis elsőrendű munkák.

Üzletátvétel.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy a Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezetből — ahol 9 esztendőn át mint üzletvesető működtem — barátságosan megváltam és helyben, Háltér és Simor-utca sarkán (Buzapiac, a városi hítelek mérleg főzömszedságában) fennálló

Novák Jenő-féle

jóhírnevű fűszerüzletet átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg a legszolidabban és a legnagyobb lelkiismeretességgel tovább fogom vezetni.

Üzletemben a legjobb minőségű gőzmalmliszt, fűszer, nyers és pörkölt kávé, tea, rum, hűvelyes termények, gazdasági és vetőmagvak, mindennemű ásványvizek, cognac és likörök Főtörekvésem, hogy pontos és szolid kiszolgálás által nagyrabecstült vevőim teljes megelégedését kiérdemeljem.

Szíves pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Szauter József.

fűszerkereskedő.

Háltér és Simor-utca sarkon (Buzapiac.)

Telefon szám 143.

ZILZER MANÓ

férfi-, flu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, flu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

börkabátok, utazóbundák,

raglán-felöltők, kabátok.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váczi-körút 68.
 által a legelőnyösebb árak mellett ajánlatok.

Locomobliok és cséplőgépek, benzimotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szálmakszalók, löhercséplők, tisztító-rostok, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és lévektű-aratógépek, szénagyújtók, szén- és szálmakszálók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, azecakavógók, répaágók, daráló, örlőmalmok, egytomasz aczélek, 2- és 3-vasú öklék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.